

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12
Pe trei luni . . . 6
Pentru România şi străinătate:
Pe un an . . . 49 lei.
Pe o jum. de an 20

TELEFON Nr. 206.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDACTIA ŞI ADMINISTRATIJA Târgul Inului Nr. 20.

INSERATIILE se primesc la administratiie. Preţul după tarife şi învială.

Manuscrisele nu se înapoiiază.

Pilda statelor culte.

Falsurile d-lui Tisza.

De Dr. Valer Moldovan.

II.

După tirada de introducere rău isbită asupra analogiei politice dintre Englezi şi Maghiari, Tisza trece deadreptul la teza fundamentală a articolului său, să dovedească cu pilde luate din păfania statelor culte, cumcă sufragiul universal în întreaga lume a avut rezultatul fatal de a fi dat la o parte pe reprezentanţii păturilor sociale mai culte, înzestrate cu vederi politice mai înalte şi mai clare şi ridică la preponderanţa politică în stat demagogiile de tot soiul şi mai vărtos demagogia clericală şi cea social-democrată.

Cei drept, Tisza nu are curajul să afirme direct, că sufragiul universal ar fi avut drept urmare şi o degenerare politică a naţiunilor, respective sporirea corupţiei publice etc. Dar din descrierea tendenţioasă a halului politic în care ar fi ajuns afirmativ d. e. Franţa sau Austria în urma introducerii sufragiului universal, poate ceti ori cine intenţia de-a speria cu aceasta instituţiune pe toţi şovăitorii şi timizii şi pe toţi cei ce doresc sincer o îndreptare în spre mai bine a stărilor publice din ţară.

Iar falsitatea cea mai mare o săvârşeşte atunci când se pretează drept apărătorul tradiţiilor adevărat liberele şi deplânge cu ochi de crocodil decadenţa şi ruina liberalismului din statele culte ale apusului, pe când noi bine ştim, că ceea-ce deplânge Tisza nu e liberalismul cel adevărat, ci e un pseudo liberalism prefăcut şi farişeu, sub aripile căruia s'au refugiat toţi conservatorii şi reacţionarii, cari n'au curajul a se afişa cu numele adevărat.

Fiind vorba de peirea liberalismului, să începem cu analiza pildei luate din viaţa politică a imperiului german, care e plină de învăţături.

E adevărat ce zice Tisza, că partidul naţional-liberal german în

1874 a obţinut 152 mandate, iar la alegerile din 1912 n'a isbit decât cu 42 mandate.

Dar între 1874 şi 1912 s'au mai întâmplat multe lucruri pe cari Tisza le retace, dar cari esplică în deajuns decadenţa liberalilor germani.

Decadenţa aceasta nu are nimic cu sufragiul, universal precum prea bine ştim, că d. e. partidul liberal din Ungaria şi-a dat în 1906 ortul popii şi fără sufragiul universal.

Peste tot înălţarea sau căderea partidelor politice atârănă dela o mulţime de factori şi împrejurări. Şi e absolut fals să scoţi deducţii din cifre seci statistice, fără a aprofunda istoria epocii de care e vorba şi a cumpăni toate împrejurările politice interne şi externe, evoluţiunile economice etc. cari au avut influenţă hotărîtoare asupra formării şi prosperării partidelor politice, chiar şi în ţări cu drept de vot restrîns, cu atât mai mult în o ţară unde un sufragiu universal cinstit face din parlament o adevărată busolă fină şi simţitoare faţă de toate fluctuaţiile politice şi economice ale ţării.

Dar să revenim la pilda lui Tisza. Dacă a voit să ne dea un tablou exact al stărilor politice din Germania, el trebuia să ne spună, ca bunăoară alegerile din 1874 au căzut într'un timp de renaştere şi întărire a naţionalismului şi imperialismului german precum şi de înflorire economică, tot atdăte urmări ale războiului biruitor din 1871.

E numai natural, ca un partid ultra naţionalist ca cel liberal să tragă mai întâi foloase din aceasta stare politică prielnică.

În perioada asta cade şi aşa numitul „Kulturkampf“ al lui Bismark în potriwa centrului catolic. În lupta asta liberalii sunt copii desmerdaţi ai puternicului cancelar care îi protegează la alegeri.

În 1878 însă se întoarce roata. Bismark sătul de liberali, se împacă cu fracţiunile conservatoare, iar liberalii ajung în opoziţie şi deci în disgraţie.

Rezultatul e că la alegerile

din 1878 partidul nu dobândeşte decât 98 mandate.

În 1881 apoi se face o sciziune în sânul partidului şi anume din 86 deputaţi 44 formează un partid nou „Recesă“, care tot mai mult se apropie de partidele democratice, până ce în 1884 fusionează cu partidul progresist.

Dealtă parte partidul-mamă redus la 42 deputaţi începe a se lăpăda tot mai mult de tradiţiile liberale şi face o întorsătură înspre partidul conservator al Junkerilor, de care azi nu se deosebeşte decât cu numele.

După scisziunea din 1881 partidul naţional liberal a rămas tot cam la numărul de 40—50. Abia odată în 1887 a dobândit 90 de mandate în urma unui cartel electoral încheiat cu conservatorii şi cu partidul imperial şi având iarăşi la spate sprijinul oficial al lui Bismark cu care se împăcase din nou.

E clar deci că lumina soarelui, că între mărirea şi căderea partidului liberal al între sufragiul universal nu e absolut nici un nex causal şi astfel toate concluziile ce le trage Tisza din nişte premise atât de şubrede, cad dela sine.

Cevaşi mai multă aparenţă de adevăr are afirmarea lui că sufragiul universal ar fi ajutat şi întărit partidul social-democrat german, care la alegerile din 1912 a dobândit 110 mandate. E drept că sufragiul universal are însuşirea de-a deschide porţile constituţiunii şi a validării politice pe seama tuturor claselor şi păturilor sociale şi economice a unei naţiuni, deci şi pe seama reprezentanţilor clasei a patra, a muncitorilor.

Şi dacă azi în imperiul german sunt 110 deputaţi social-democraţi, e semnul că sufragiul universal face posibil ca cele 3—4 milioane de alegători sociali-democraţi încă să-şi aibă reprezentanţii intereselor lor în sfatul ţării. Dacă în Ungaria nu-e azi nici un deputat social-democrat, încă nu înseamnă că la noi n-ar fi câteva sute de mii de muncitori, cu convingeri socialiste, ci ne arată, că legea electorală a noastră e mizerabilă şi

că prin urmare parlamentul ţării nu e oglinda fidelă a populaţiunii.

Şi apoi să nu uităm, că cu tot sufragiul universal partidul social-democrat din Germania dela 1871—1890 nu s-a ridicat cu numărul peste 10—12 mandate. Abia după două trei decenii de muncă uriaşe de organizare şi de disciplină politică, care poate servi de model în toată lumea, apoi în parte şi în urma industrializării puternice a Germaniei s-au ridicat partidul în 1890 la 24, în 1893 la 44, în 1898 la 56 şi în 1903 la 81 mandate. La alegerile din 1908 au scăzut la 53 mandate pentruca în 1910 să se urce iarăşi la 110. Cine şi va lua osteneala să studieze cu amănuntul istoria politică a Germaniei dela 1871 încoace va da de o mulţime de esplicări a acestei întăririi a social-democraţiei germane.

Una din aceste, cea mai de căpetenie, şi pentru d-l Tisza şi toţi tiranii de pânura lui foarte instructivă e şi persecuţia nebună, am putea zice războiul de estirpare ce l-a purtat Bismark faţă de socialişti.

Din luptele aceste, din toată persecuţiilor şi a legilor draconice şi excepţionale cel ce a ieşit întărit a fost tocmai partidul social-democrat.

Procesul Lukács-Dézy. Eri s'a început la tribunalul din Budapesta pertractarea famosului proces al deputatului Dézy Zoltán, acuzat de primministru Lukács pentru calomnie. Pentru public s'au rezervat vre-o 70 de locuri, cari au fost ocupate toate. Primministru Lukács, fiind reţinut de afaceri de stat, nu s'a prezentat. Îl reprezintă Dr. Sélley Barnabás, substituit de prim procuror. Acuzatul e însoţit de trei apărători. Pertractarea o deschide prezidentul tribunalului, judele de Curie Dr. Balogh György. Se fac formalităţile obicinuite. Să la naţionalul acuzatului, se cetesc numele martorilor şi apoi judele Dr. Kállay dă citire actului de acuză, împreună cu motivarea. Acuză se ridică pentru calomnie pe baza §. 262 al codului penal. Urmează fasiunea acuzatului. El nu recunoaşte, că ar fi vinovat, enarează pe larg împrejurările

între cari a ţinut discursul său în Saszkör şi în urmă recunoaşte, că a afirmat despre prim-ministru Lukács, că e cel mai mare panamist al Europei. Declară, că doreşte a se folosi de dreptul său de dovedire.

Apărătorul Vázsonyi, în cadrul unei vorbiri, face propunerea în privinţa dovedirii, prezintă acuzele lui Dézy, cari le-am dat şi noi într'un număr anterior. Procurorul cere restrîngerea dovedirii, prezintă mai multe acte referitoare la acuză, iar după răspunsuri şi replici, pertractarea se amână pe azi la 9 ore a. m.

Diferendul româno-bulgar. Din Bucureşti ni-se scrie:

Ministru-preşedinte Măiorescu a primit Duminecă dela Sofia, din partea ministrului român din Ghicua noui comunicări privitoare la tratativele cu Bulgaria. Nu se poate vorbi încă despre satisfacerea deplină a cerinţelor României. Bulgarii fac noui propuneri, cari nu corespund încă aşteptărilor noastre. În acelaş timp „Agenţia Română“ desminte ştirile despre trimiterăa unui ultimă la adresa Bulgariei.

Ziarul „Le Temps“ primeşte dela corespondentul său din Sofia următoarea telegramă relativ la intervenţia puterilor:

Negociaţiunile bulgare şi române, în privinţa cărora circulă ştiri contradicţorii, după informaţii autorizate, trebuie să ajungă cât de curând la un acord. S'a pretins, că Germania şi puterile triplei alianţe făcuseră în urma cererii guvernului României demersuri pe lângă guvernul bulgar, ca să-i recomande pacea.

E mai exact să spuim, că toate puterile şi în special Franţa şi Rusia s'au silit, prin sfaturile lor să apropie punctul de vedere român şi bulgar, cu scopul de a evita complicaţiunile unui conflict.

Acordul, când va interveni, va fi deci rezultatul sforţărilor comune şi colective ale Europei şi mai ales realizarea dorinţei foarte reale ale celor două guverne din Sofia şi Bucureşti să se ajungă la o înţelegere, pe care o recunosc ca profitabilă intereselor lor actuale şi viitorului lor.

Doi „fraţi în Cristos“

de A. P. Bănuş.

Unitul.

Spectatului Domnului

Marcu Daniilă Fătruşiu

redactorul al „Poporului Român“

în Buda-Pes'ta.

Laude-să Domnului nostru Isus Cristos! Spectate Domnule Redactor!

N'aşi fi avut, — Doamne-fereste!, temeritatea de-am arăta cărţile pe faţă, exprimându-mă franco, sincer şi dela inimă, cum o fac în consecutivile orduri, — dacă n'aşi fi aflat cu deosebire bucurie şi profundă satisfacţiune dela un oarecare conşănean, că şi d-Voastră, Spectatissime Domnule Redactor, sunteţi greco-catholic, deci o columnă forte şi sigură a României în redacţia, vai!, eminentă greco-orientală a organului de publicitate „Poporul Român“ — în care se continuă vehementă dispută dintre umillit subscrisul şi inamicul meu letal: Duşan Novacovics, nefericitul preot ortodox din comuna, unde în calitate de custode vigilent al Catholicismului, trimis de superioritatea mea eclesiastică, păstoresc de 15 ani turma loventă a sufletelor noastre unite cu Roma, augmentându-le cu succes mai mult decât suficiente, fiind majoritate absolută.

Faima fericoitoare despre Spectat D-Voastră mi-a adus'o nepotul meu fratern Sanyj (recte: Alexandru) Köváry, fost iurist contimpuran cu d-Voastră, care mi-a comunicat cu certitudine indubitabilă că sunteţi născut şi că persistaţi în nobila noastră confesiune, că aţi absolvat gimnaziul superior din „Mecca noastră“, ba mi-a arătat şi un număr mai recent al sfîntei „Uniri“ din Blaşiu, din care reiese cu claritate, că aţi contribuit cu 500 Cor. v. a. pentru augmentarea „Fondului culturale“, că aţi mai donat câte 50 cor. „Fondului viduo-orfanale“ şi acelaşi „cal profulor deficienţi“ din eminenta noastră Arhidieceasă de Alba Iulia şi Făgăraş.

Ergo clarificată situatiune sum liniştit, ştiind acum secur cu cine am onoare a discuta, natural, în mod privat şi discretisim! Deci: Carta bianca!

Veţi admite, incontestabil, iubite Domnule Redactor, că în ziua de azi trebuie să purcedem în toate elaborările şi acţiunile noastre de propagandă religioasă-morală cu una expressă prudenţă, cu multă circumspecţiune, ba chiar cu oare-care rafinerie diplomatică, pentru a ne putea asecura tandem aliquando victoria finală a ideilor magnifice ce ne preocupă, id est: Contopirea într'o singură confesiune fericoitoare a populaţiunei române trans-şi ciscarpatine, divizată azi, dorere, în două tabere belligerante din punctul de vedere religios şi care e dăunător peste măsură, din perspectiva naţională-culturală.

Noi, spiritualii greco-catolici am purces totdeauna în virtutea principiului

usual: „suaviter in modo, fortiter in re!“ Dar acum: „alea facta est!“ deci am susceput mânuşa aruncată de inimicii noştri seculari — ortodoosii — şi vom continua reşelul cu toată acerbitatea, în numele iubirei deapropaelui, al Domnului nostru Isus Cristos şi al sfîntei universale şi atotmăntuitoarei noastre religii catholice.

Am încercat să răspund cu argumente nerăsturnavere şi foarte eloquente tuturor incriminărilor din ultimul articol stupid construit, dar violent, a lui Luşan Novacovics, rabiatalu sârb romanizat abia eri alaltăeri, după defacerea slavilor bănăţeni, de cătră Români. Toate aceste argumente plausibile (sulevate şi în penultima conţine publicată în extracto şi în polemia — răspuns, ce Vo aclud sub „toate, zic, sunt luate din Istoria sfîntei bisericii unite, din cele 3 volume de „Istoria dogmelor“ a Clarităţii Sale Dr. Liciniu Miculean, eruditul teolog de Propaganda Fide, actualminte profesor fungent la seminarul nostru din Blaşiu — o somitate dogmatică intangibilă de minorum gentium — a savanţi ortodoxei ca Duşan Novacovics, un analfabet ca toţi sârbii „inteligenti“, de cari avem tocmai atîpă, câţi cai verzi există pe suprafaţa pământului.

„Cum s'ar putea? — exclamă horribili dictu — sârbul Novacovics (notes, că moşul său Milan precum şi vărul său Svetozar, sunt şi azi sârbii ca toţi Sârbii!) — să treacă toţi Români la unire? — Cum? — Români întrea-gă şi jumătatea poporului românesc din

Ungaria să-i facă plăcerea unei minorităţi disparente de gr. catholici trecând de partea lor? De ce să se verse oceanul în picur şi nu invers?”

„Hoho!“ — îi răspund d-nisale: „Dar celelalte milioane de catholici Germani, Francezi, Spanioli, Italieni etc. sunt nimica pentru d-ta, Domine Duşane?”

Nu! amice în Cristos Novacovics: Biserica papistăge nu este în declin, ea este mai forte ca ori când, ea stă azi şi va sta în sceii sceilor, fără să se teamă de soboli mănūnţei la onorat d-ta, cari nu sunt în stare să-i supsape cu boişorul lor impertinent eternele ei fundamentale.

Dar sum parat şi putem transpune disputa Domnului meu şi pe terenul naţional, căci „catholicismul“ nostru învoale şi naţionalismul şi nicidecum nu l'eschide. Pentru mine (şi preacred: toţi fraţii în Cristos de confesiunea greco-catholică) problema e clarisimă şi din punctul de vedere amintit. Pentru că: aut-aut.

Sau ne facem datorinţa printr'o colaborare asiduă şi conştienţă de propagandă într'u vivificarea şi augmentarea scumpei noastre confesiuni, — sau atunci „sfînta la comedia“.

Pentru că colosul slavismului incult şi brutal stă cu gura enorm căscată, gata să ne devoreze cu apetit lupesc, cum a înghiţit odinioară bălaurul vorace pe corpulentul Făt frumos.

Deaceia în favoarea bineînţeleasă a naţionalismului român vom face totul, chiar în butul resentimentului lui Duşan et consortes — şi anume:

a). Treoceri lente confesionale, la gr. catholici.

b). Conţinuni şi exhortaţiuni, ad infinitum, de pe sacrul amvon.

c). Misiuni poporale şi procesiuni în cele mai largi straturi ale populaţiunei.

d). Propagandă confesională prin broşuri volante şi scrieri religioase — ştiinţifice, pentru luminarea orbilor nefericiţi, cari zac în catenele seculare ale confesiunilor barbare şi nemăntuitoare.

Cum n'am lupta, Doamne Dumnezeule, cu toate aptitudinile şi forţele noastre, când vedem, într'u cât sunt de orbii ortodoceşti de învăţăturile eterice ale bizantinismului; când vedem, că patima confesională şi prejudiiciul lor faţă de maica noastră Romă este atât de horribile, încât nici nu mai voiesc să admită, că această Romă ne-a ridicat odinioară din noroiul letargiei şi al ignorătiei la lumina lucitoare a culturii apusene; că ea ne-a dat o pleiada întreagă de luceferi naţionali, cari au trezit la viaţă românească pe toţi Români, dela Nstru până la Tisa?

Ces'ar fiales, vai! de biata noastră naţiune, dacă sfântul Athanasie în momentele dificile ale frământărilor sale sufletesti, n'ar fi fost elucidat de Spiritul sfânt, făcând aceea memorabilă şi epocală trecere şi unire cu sfânta Romă şi mântuind prin acest sublim act istoric jumătatea poporului „valah“ din jugul şerbituţiei întunecate şi înălţându-l la dignitatea de confesiune receptă

Consiliul ministerial comun. Despre consiliul comun al ministrilor ungarici și austriaci...

Consiliul s-a început înainte de amiază și s-a continuat și după amiază...

În afară de chestiile economice-comerciale, cu cari s-au ocupat consiliul, ministrul de război...

»P. Lloyd« e informat, că ministrul de externe Berchtold a raportat consiliului ministerial...

Berchtold a spus, că situația internațională nu e atât de nefavorabilă cum o judecă unii...

Referitor la misiunea lui Hohenlohe, Berchtold declară, că a avut rezultatul multumitor...

Întâlnire în Berlin. Din cercuri diplomatice se anunță următoarele:

În 15 Iunie c. lși serbează împăratul Wilhelm aniversarea de 25 de ani a domniei sale...

Misiunea lui Hakki-paşa. Din Paris se anunță, că Hakki-paşa a plecat Dumineca după amiază...

Poarta ar fi trimis instrucțiuni noului lui Hakki-paşa.

Războiul balcanic.

De pe câmpul de războiu avem azi puține vești. Cea mai importantă știre, care ne vine din soriginte turcească...

Mai nou se anunță: Constantinopol 17 Febr. Bulgarii au fost respinși la Bulatr. Cu toate aceste luptele continuă cu mare înverșunare...

Constantinopol 17 Febr. Din Ceatalgea a sosit aici următorul raport telegrafic: Armatele turcești au înaintat 6 kilometri peste linia de apărare...

Constantinopol 17 Febr. Armata de așediu bulgară a întreprins Duminecă un atac general asupra forturilor de câmp...

Constantinopol 17 Febr. Bulgarii se întăresc pe linia Midia, Sinekli, Rodosto. Calea ferată e liberă până la kilometrul 65...

Constantinopol, 17 Febr. Biroul presei comunică, că eri muntenegrenii, cu 16000 oameni și numeroase tunuri au atacat forța Tarabos...

Constantinopol, 17 Febr. Privitor la propunerea bulgarilor de a lăsa ca străinii din Adrianopol să se retragă la Karagaci...

Sofia, 17 Febr. Cuirasatul turcesc »Assari Tewfik«, sub protecția căruia s'a încercat o debarcare de trupe turcești la Podima...

Din luptele și triumfurile naționalităților din Austria.

— Facultate juridică italiană în Triest. — Universitate slovenă în Laibach. —

Am dat ieri știrea, că comisiunea bugetară a parlamentului austriac a decis în ședința ei de Vineri...

Inceputul acestor lupte și nizuințe s'a făcut încă înainte de guvernul Beck, dar pe timpul acestuia...

S-au ivit un alt plan: să se ridice facultatea italiană în Viena. Dar guvernul a suferit și cu acesta o derută. Vinezii au protestat energic...

Comisiunea a tăiat nodul gordian, satisfăcând pretențiile ambelor popoare.

Faptul acesta ne dă o nouă dovadă, că drepturile și favorurile nu se pot dobândi decât prin energie și lupte insistente durabile...

Când oare vom desvolta și noi mai multă energie și tărie pentru câștigarea celor mai elementare drepturi, ce ne compet?

Dela Academia Română.

— Comunicările prof. N. Iorga —

În ședința de Vineri a Academiei Române, d. profesor N. Iorga a dezvoltat două importante comunicări: una relativă la un patrachir al lui Alexandru cel Bun...

Academia Română a primit o fotografie a patrachirului lui Alexandru Cel Bun, aflător actualmente în muzeul Lavrei Alexandru Nevschi din Petersburg. E cel mai vechi obiect de artă din Moldova...

D. N. Iorga a făcut o doua comunicare a sa din îndemnul d-lui Tuduescu, care a dat o pecetie a lui Duca-Vodă...

Ucraina însemnează colt, teren între două ape. Erau două Ucraine. Ucraina mare situată între Nistru și Nipru și Ucraina mică între Nistru și Bug...

D. N. Iorga face o lungă și documentată cercetare istorică pentru a arăta că între Moldova și Ucraina existau vechi legături, stabilite atât pe cale comercială...

despuat de moșiile lui și dus la Lemberg unde a murit. Odată cu căderea lui Duca-Vodă, cade și stăpânirea Moldovei...

Scopul acestei comunicări e, spune d. profesor N. Iorga, să arătăm că România s'a întins în trecut și peste granițele ei firești...

Știri.

— 5 Februarie 1916

Damele noastre pentru fondul ziaristilor. Anunțăm cu plăcere, că damele române din Alba-Iulia aranjează un bal costumat...

D. N. Iorga a făcut o doua comunicare a sa din îndemnul d-lui Tuduescu, care a dat o pecetie a lui Duca-Vodă...

Ucraina însemnează colt, teren între două ape. Erau două Ucraine. Ucraina mare situată între Nistru și Nipru...

Pentru fondul ziaristilor s'au mai făcut, prin administrația ziarului nostru, încă următoarele contribuții: Ioan Muresian (Petela) 2 coroane...

Prea on. d. protopop Ioan Papiriu Pop ne-a trimis cu prilejul reînnoirii abonamentului suma de 4 cor. ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou...

Pentru flota națională a României funcționarii Băncilor naționale a României, Comerciale Române, generale Române...

În ședința de la 27 Ianuarie, consiliul de administrație al Băncii Doljului, din Calafat, a votat suma de lei 10.000...

Pe lista cu Nr. 13.795 încredințată d-nei Adina Em. Costinescu s'a scris suma de 10,000, iar pe o altă, listă încredințată tot d-nei Adina Em. Costinescu suma de 5,020 lei...

Funcționarii Fundațiunei »Aman« și

și — ceea ce este mult mai prețios — mântuindu-l numai temporalmente, ci salvându-i sufletul din focul gheenei...

Roma! Iacă cuvântul sacru, — care ar trebui să miște din inerție pe sârmanii frații noștri ortodocși, cari »ochi au, dar nu văd«...

Însă Dușan et consortes — onoare excepțiunilor, de vor exista — sunt, ca toți ereticii bizantini, oameni fără fidedomnitate...

Doamne, Dumnezeu! dar nu văd ei pericolul muscălirei complete a neamului românesc...

O nul în fața abizului nelimitat ce ne periclitează existența ca popor latin trebuie să admităm principiul: »scopul sfîrșește mijloacele«.

poi la Roma! vom erupre toți din profundul pieptului nostru latin!

Et nunc venio ad humillimam meam personam. Fratele în Christos, Dușan, mă acuză și personaliter, atribuindu-mi toate viciile din lume. Nu susțin, că n'ași fi un diel păcălos...

Nu cu scop clandestin merg eu pela casele credincioșilor ci pentru a i adonia verbal, au a-i ajuta cu sfatul. Este adevărat că susțin relațiuni sociale cu posesorul de pământ Contele Ben-

deguz Itsván, care e romano-catolic precum și cu eruditul preot catolic Dr. Szemrémy fost alumn al sfinței Barbara din Viena...

Acuza abominabilă cu pretinsa relațiune de concupiscentă carnală, ce ar exista între mine și respectiva persoană, adevărată Doamnă soție a contelui, este adevărată infamie — indovedibilă.

Șapoi alta iară, natural: »De ce merg zilnic la poștameșterii?« Ce absurdă întrebare, mă rog, când eu am o corespondență așa vastă de ziulare și collaborez la 2 — quotidiane!

Mă rog: »grasul« Novacovici (110 kilograme în costum primitiv la scaldă de vapor!) vorbește ușor de puncto morală, fiindcă este căsătorit...

lataz meser: așilor din loc, la Soțietatea pentru protecțiunea animalelor — drept, internațională. Eu am fundat o bibliotecă sovâră gr. cath. și o Agentură a Asociațiunei (benenotandum, majoritatea membrilor sunt de confesiunea noastră) etc.

Însă cred că e suficiente un baston la un car de vase. Alăturat am onoare a Vă transmite articolul răspuns final, în 10 pătrare de coală. Vă rog a-i face loc în prețiosul periodic »Poporul Român«...

A) Pag. 32: »Execgeza biblică are să se conformeze cu doctrina bisericeii, care singură e infalibilă dasemenea trebuie să țină cont de consensul unanim al sfinților părinți«.

B) Relativ la Consubstanțialitatea

sf. Treimi, mai am de adaus la pagina 40, că Consubstanțialitatea Fului cu Tatăl a negat'o Arău condamnat de conciliul ecumenic dela Nicea (325); iar Consubstanțialitatea Spiritului a negat'o Macedoni, condamnat de conciliul constantinopolitan (381).

Cu acestea așa fi terminată pentru eternitate cu sêrbul bizantin Dușan și dacă va binevoi a-și pune botul cel voluminos pe labe, îl voi cruța și pe venitorul ca să nu-și mai extindă tot capitalul analafabetismului în coloanele prețiosului D-V. organ de publicitate.

Natural, tot ce Vă comunic pri-vatim, mă rog frumos să rămână între noi — deaceea, după notarea celor neșesare, Vă rog a da flacărilor expectorațiunile mele confidentiale.

Primiți, Spectate Domnule Redactor și scumpe correligionar, profundele mele sentimente de grațitudine și recunoștință.

Totdeauna devotată și supus șerb: Burzova (Banat) 10/IX 1906.

Augustin Papiriu Kőváry m. p. fost alumn al institutului Sf. Barbara, capelan gr. cath., posesor al Ordului »de propaganda fidei«.

M. NEUMANN FONDATIA 1845. Vestimente pentru domni, băeți și fete, gata și la comandă. TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și camerei. BRAȘOV.

primăriei orașului Craiova au donat salariul pe o zi în total 2940 lei.

Automobil-Clubul român a dăruit 2000 lei, d-l E. Lessel din București 1000 lei, d-l G. Plagino 1000 lei și personalul magazinului I. Sapois & suma de 2638 lei.

Din prilejul unei întruniri, care a avut loc alaltaeri în Târgoviște s-a colectat pentru flota națională suma de 1.500 lei.

Baza moștenitorilor de tron. Ziarele franceze lansaseră zilele trecute știrea că moștenitorul tronului Francisc Ferdinand s'ar fi îmbolnăvit. Din Viena a fost desmintit imediat acest svon, dar acum s'a constatat totuși că știrea ziarelor franceze nu era fără nici un temel. E fapt că acum două săptămâni arhiducele Francisc Ferdinand, la sfatul medicului său de casă, plecase la Drezda, pentru a consulta un medic de acolo. Suferise de catar, dar acum simțindu-se mai bine, s'a reforsat în patrie.

Despre căpitanul Goliescu, care, după cum am amintit, a fost arestat la București, sub grava acuză de spionaj, mai primim următoarele amănunte: Căpitanul Goliescu în tot decursul carierei sale militare, a fost un ofițer, care căuta să ducă o viață de plăceri, fără muncă și în această direcție își întrebuința toată priceperea. Din norocire însă aceste calități i au fost observate, așa că și actual de trădare, comis de dânsul, a fost o cursă, ce i s-a întina din partea ofițerilor ce-l bănuiau de spionaj. Într-o zi Goliescu s-a prezentat la un ofițer dela statul major, căruia i a cerut să i procure anumite planuri de operațiuni militare, promițându-i o sumă de bani foarte însemnată. În înțelegere cu superiorii săi, ofițerul, căruia Goliescu îi făcuse propunerea, a făgăduit acestuia că-i va procura planurile cerute.

Vineri după amiază Goliescu a avut o întrevedere cu ofițerul, dela care ceruse planurile. I-au fost prezentate niște planuri false, iar Goliescu, crezând că a obținut ce dorea, a manifestat o mare bucurie. Ofițerul care era însărcinat să demasce pe Goliescu, a anunțat pe superiorii săi și pe când norocitul acesta se ducea să aducă partea de recompensă bănească pentru planurile dorite, a fost arestat și depus la închisoarea militară.

Autoritățile au convingerea că Goliescu lucra în comun cu o organizație întreagă de spioni civili.

Nedemnul ofițer va fi judecat de consiliul de războiu, care odată cu pedepsa, va hotărî și degradarea lui. După legea militară, degradarea se va face în fața detașamentului tuturor trupelor din garnizoană, adunate pe un loc anume ales în scopul acesta. Anchetă deocamdată este făcută de către d-l general Văleanu secretarul general al ministerului de războiu, general Costescu comandantul peștei și maior Pan grati comisar regal.

Alaltaeri dimineață autoritățile civile, competente și comisarul regal au făcut o minuțioasă percheziție locuinței lui Goliescu, de unde au ridicat numeroase acte și o bogată corespondență. După amiază s'a luat vinovatul în un scurt interogator, asupra căruia însă autoritățile militare păstrează cea mai desăvârșită tăcere.

Alaltaeri a circulat prin București svonul, că deținutul, s'ar fi sinucis, în închisoarea militară. Svonul nu era adevărat. Goliescu nu numai că nu a încercat un asemenea caz — oarecum cavaleresc în urma împrejurărilor date — ci din contră se arăta foarte liniștit în închisoare, simulând chiar pe nevinovatul.

Călătorie de studii în Balcani. Dl Vico Mantegazza, cunoscutul scriitor politic italian și credincios filo-român, se află actualmente într-o călătorie de studii în Balcani și va veni în curând în București, unde va sta zece zile. D sa va da la lumină în cursul lunii acesteia un articol documentat asupra diferendului României cu Bulgaria, care va apare în »Rassegna Contemporanea« din Roma, și în același timp în »Noua Revistă Română« din București.

Botezul dela Cortea imperială germană. Din Berlin se auintă: Alaltaeri a avut loc, în fața împăratului Wilhelm, a împărătesei și a întregii familii imperiale, în palatul principelui August Wilhelm, botezul principelui născut în ziua de 26 Dec. A. S. R. Principesa României, care e nașă noului născut, a fost reprezentată, prin prințul Carol. Seara, la Opera regală, a avut loc o reprezentare solemnă, la care au asistat împăratul, împărăteasa, principesa Victoria Luiza cu logodnicul ei și alți principii, printre cari principele Carol al României.

Necrolog. Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudenilor, prietinelor și cunoscuților, că prealubitul nostru fiu și frate Victor Murariu, comerciant, a încetat din viață, după lungi și grele suferințe. Duminecă, în 3/16 Februarie 1913, în etate de 26 ani, împărțit fiind cu sf. taine ale muribunzilor. Rămășițele pă-măntești ale scumpului defunt se vor depune spre vecinică odihnă Marți, în 5/18 Februarie 1913, la orele 3 după amiază, după ritul bis. ort. română, în cimitirul din loc. — Lugoj, în 3/16 Februarie 1913. Antonie Murariu tată. Soția Murariu n. Frențiu mamă. Artur și Margareta frați.

Înmormântarea deputatului Schum-maler. Alaltaeri a avut loc în Viena. În mormântarea deputatului socialist Schummeler, care, după cum se știe, a fost victima unui atentat. Numărul persoanelor din cortegiul frunebur a trecut peste o jumătate de milion. Erau de față: președintele Camerei, deputații parlamentului austriac și ai camerei provinciale, consilierii comunali, diferitele deputațiuni ale organizațiilor socialiste din monarhie și din alte țări, etc. Atât la Clubul muncitorilor, de unde a pornit cortegiul cât și la mormânt au fost rostite mai multe cuvântări. S-au depus peste 200 coroane.

Telefon-telegraf. Societatea Mackay cea mai mare întreprinderi de linii telegrafice din Statele Unite, anunță că un inginer al ei a inventat un aparat, de-o foarte mare însemnatate, cu ajutorul căruia se pot suscepe, prin scoica dela telefon, semnele »morse« — folosite la telegraf — transmise dela depărțări de mii de mile. Sâmbăta trecută s'au făcut încercări foarte reușite cu acest aparat, între Londra și San-Francisco.

Pericolul marinei germane pentru Anglia. Din Londra se anunță: Unele ziare publice destăinuie făcute de revista »Engening« asupra rostului declarațiilor făcute de ministrul marinei germane, relativ la acceptarea propoziției de 16: 10 între dreadnoughturile engleze și germane. Revista spune că inventatorul unui vas de război, unic în felul său, a propus Angliei și Germaniei cumpărarea acestei invenții. Anglia a refuzat. Germania însă a studiat invenția și după ce s'a convins că-i bună, n'a întârziat s'o cumpere. Este vorba de un vas mic de război, în felul actualelor distrugătoare de torpide, cu singura deosebire, că noul vas e înarmat cu un singur tun de mare calibru și că puntea vasului abia se vede deasupra apei. Luptala noului vas e mult mai mare ca aceea a dreadnoughturilor. Cu cheltuiala, ce se necesită pentru un singur dreadnought, se pot construi 21 din aceste vase noi. Cinci distrugătoare după acest model, sunt în stare să scoată din luptă până și pe cel mai puternic dreadnought.

După informațiunile revistei în chestie, marina germană a făcut timp de patru ani experiențe cu acest nou vas. Experiențele ar fi dat rezultate strălucite. Declarațiile ministrului marinei germane ar fi numai un pretext, spre a masca crearea unei flote compuse din asemenea distrugători. Revista mai constată, că și submarinele germane sunt adversari redutabili pentru dreadnoughturile engleze.

Serată literară-muzicală. Societatea de lectură a elevilor dela gimnaziul superior fundațional în Năsăud invită la Serata literară-muzicală, urmata de joc, care se va aranja în Năsăud în sala de gimnastică a gimnaziului Sâmbăta în 1 Martie st. n. 1913. Venitul este menit fondului societății și bibliotecii elevilor dela gimnaziu.

Aviz. Dr Nicolae Boeriu, avocat, încunostințează, că și-a deschis cancelaria advocațională în Șercaia (Sárkány, Fogaras m.)

Atragere atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: »Sekely și Réti, fabrică de mobile.

Concertul reuniunii de cântări.

Brașov 18 Febr. n. În ședința de ieri a comitetului reuniunii de cântări s'a fixat definitiv data concertului, care va avea loc Marți seara în 19 Febr. v. (4 Martie n.) în sala de concerte a Redutei.

În vederea deosebitului interes, care se manifestă atât în Brașov cât și în Făgăraș, Zărnești și comunele din Țara Bârsei față de reprezentarea marlei oratoriu »Paulus« (ambele părți) de Mendelssohn-Bartholdy, comitetul a luat mai multe dispoziții, dintre cari comunicăm următoarele:

Prețurile s'au fixat precum urmează: Balcon 5 cor., Fotel 4 cor., Parchet I 3 cor., Parchet II 2 cor., Parchet III și galerie I cor. 60. Loc de stat 1 cor. Urcarea prețurilor s'a făcut în vederea marilor cheltuieli, pe cari le impune reuniunii angajarea soliștilor externi, colaborarea orchestrei orașului

și tipărirea broșurei cu textul oratorului »Paulus«, care se dă gratuit fiecărui cumpărător de bilete.

Pentru membrii onorari, spriginitori și activi se vor libera bilete de cătră cassierul reuniunii dl R. Ardelean săptămâna viitoare în zilele de Mercuri și Joi în localul casinei române. Începând de Vineri (săptămâna viitoare) biletele se vor pune în vânzare publică.

Alte amănunte în nr-ii viitoare.

Din Brașov și Țara-Bârsei.

Adunarea generală a casinei române din Brașov s-a convocat pe Duminecă în 10/23 Februarie a. c. la orele 4 în localitățile casinei române.

Știut fiind că la această adunare au drept de vot numai membrii, cari s'au înscris în registrul de membrii pe anul 1913, toți intelectualii Brașovului și cu deosebire foștii membrii sunt invitați a se înscrie ca membri și pe anul acesta. Vechea noastră casină este una din cele mai importante instituțiuni sociale românești ale Brașovului și este de dorit, ca în jurul ei să se grupeze toți intelectualii români brașoveni.

«Asociațiunea» în Săcele. Duminecă, în 3/16 Februarie, s'a ținut în satul Bacifău din Săcele o șezătoare pentru țărani din partea agenturii »despărământului Brașov« al Asociațiunii. Cu ocazia aceasta au vorbit poporul doi brașoveni d-nii: Dr Aurel Dobrescu și Dr. Horia Felra-Petrescu. Părintele local Oancea i-a prezentat poporului. Dr. A. Dobrescu a vorbit despre boalele trupului omeneș, iar Dr. Horia P. Petrescu a cetit ceva din lucrările proprii după ce și-a introdus lectura cu explicații privitoare la Asociațiune și »Societatea pentru fond de teatru român«. Public țărănesc mult, atent și mulțumitor. Aranjatorii pot fi mulțumiți cu rezultatul obținut.

Conferențele desp. Brașov ale «Asociațiunii». Dumineca viitoare în 10/23 Februarie, se va începe noua serie de conferențe în orașul nostru. Seria va cuprinde vre o câteva conferențe literare, științifice și din domeniul artei. Prima conferență, aceea de Duminecă, va fi a d-lui secretar a »Societății pentru fond de teatru român«, Dr. Horia Felra-Petrescu, despre pictorul român Grigorescu. Conferența va fi însoțită de diapozitive după cele mai frumoase tablouri ale pictorului — diapozitive puse la dispoziția despărământului din partea »casiei școalelor« din București. Asupra programului interesant a primei conferențe vom mai reveni. Îndemnăm publicul să participe în număr cât mai mare. Se va ținea în Sala festivă a gimnaziului, la orele 6 seara.

Petrecere în Hălchiu. O petrecere frumoasă și în același timp animată a aranjat tinerimea română din Hălchiu Sâmbăta seara în birtul comunal Bart helmie la inițiativa părintelui N Constantin. Un cor de bărbați tineri din Hălchiu, ajutați de câțiva membrii ai »Acordului« și instruați cu mult zel de părintele Constantin, un bun dirigent și pricepător al muzicii noastre, a exe-

cutat cu multă însuflețire șapte coruri, cari au produs în publicul numeros o deosebită plăcere și elevare sufletească. Cu același succes s'au declamat »Peneș Carcanul«, o anecdotă de Speranță și s'a jucat hazla comedie »Pălăria ceasornicarului«. — Bravii diletanți și coriști hălchieni au dat o frumoasă dovadă despre priceperea și dragostea lor față de cântecul și graul românesc. În decursul petrecerii animate, care a urmat, tineretul de ambele sexe a dansat cu multă voie bună, iar în pauze a executat marșuri și cântece voinicești. La petrecere au luat parte și câțiva dintre fruntașii sași, iar dintre oaspeții pe d-nii Gh. Fl. Fregmearan, G. Baboie, R. Ardelean, N. Furnică și V. Branisce. Jurul n'a fost de loc reprezentat. Oaspeții brașoveni au fost primiți și găzduiți cu multă dragoste de familia părintelui Constantin, de familia epitropului Praveț și în genere de întreg poporul din Hălchiu, care merită toată lauda pentru succesul acestei reușite petreceri.

Urania Kino. Numai Miercuri în 19 Februarie la 4, 6 și 8 seara program: »Pathé Journal. Împăratul Germaniei cu prințul moștenitor și ceilalți fi ai săi la o mare paradă militară. Regele Svediei cu familia. Moda pariziană. Plecarea unui vapor din Bombay, India. Exercițiile cavaleriei americane. Preșidenții Fallieres și Poincaré. Accident de tren la Mangano etc. etc.» Jocuri în Japonia. După natură Dark Buffalo. Lupte îndârjite între indienzi și trupele americane. Tananarivo, capitala insulei Madagascar. Vederi interesante. »Fata fără patrie«, dramă senzațională de spion din războiul balcanic. În rolul principal celebra Asta Nielsen 3 acte. Vânătoare de iepuri sălbatici de casă. Moriș vrea să devină secretar. Mare humorescă într un act.

Reprezentarea viitoare Duminecă în 23 Februarie numai la 6 și 8 oare.

La dorința generală biletele pentru balcan vor fi de-acum înaintea numerotate.

Apollo-Bioscop. Numai Mercuri în 19 Februarie de văzut. »O Seară cu Psylander«. Pungașul arb (dramă) film lung 400 metri. D-soara ca Salvatoare de viață (dramă) film lung 500 metri. Mașina urlătoare (umor), Nord Wales (după natură) O noutate a »fabricii Nordisk film compagnie.« Un volaj de nuntă (umor) rolul principal Waldemar Psylander. Cea mai nouă creațiune a casei Nordisk film compagnie. Afară din program. »Inima de femeie«, dramă în 2 acte, film lung de artă 1500 metri.

ULTIME ȘTIRI.

București, 18 Febr. În urma diferitelor comunicări primite în ultimele 24 de ore de către guvern din Sofia, chestiunea diferendului româno-bulgar cere o nouă, amănunțită și foarte urgentă examinare, ceace necesitează un consiliu de miniștri și consultarea suveranului. Aceasta se va face probabil mâine.

Proprietar: Tip. A. Mureșanu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brodea.

Neunitul.

Cinstitei Redacțiuni »Poporul Român« (M. O. Domn Dănilă M. Pătrutz) în Peșta

Nu-s pentru a se da în vileag, ci numai pentru ostanie, în sinul Cinstitei Redacțiuni!

Freacornate D-le Dănilă!

Am cetit, ieri după prânz, cele 6 coloane de dogme și alte năzdrăvanii, pe cari Vi-le-o trimese sfântu Augustin din Burzova, țâlibusu nerușinat, care mai îndrăznește să-și caste gura grând de cinst și omenie. Hm! când mă gândesc mi vine și să rîz, nu-i vorbă, dar simț numai decăt, că mi s'a ridicat tot sângele în cap, și mi o spus doftoru, chiar zilele trecute, să mă pășesc ca de foc de furie și patimă! Pe cum ai putut vedea când am fost în Peșta, mis om gras și săngios și numa mo lovi v'un șlog« așa într'o manie, de-mi rămân copii săraci.

Da, zău, mă mir și de D-Ta, Domnule Dănilă, cum de dai slobozenie în gazeta noastră ortodoxă tuturor fleacurilor, scriate de unituș-ul unguur din Sătmar, a cărui soră e măritată dupa

Belleleky, spăia din satu vecin — iar fratele lui: Kóváry Samu, e unguur curat, cum is toți Ungurii de pe pusta Ungariei

Până azi l'am tot cruțat pe ieziutu din Roma, acum însă s'a făcut plinirea vremii, ca să-l lovesc oblu la mîr, cu toate slăbăciunile și ticăloșiile vieții sale de țâlibuș desfrinat, care corupe poporul nostru bun și blând, mi rupe mereu din credințioșii bisericii mele strămoșoști, (așa-mi trebuie, dacă nu l-am zdrobit ca pe un șarpe, decând mi-a intrat în comună! Acuma iacă, nu mă lasă să trăiesc!) că el duce lume dălbă viețuind în concubinat cu două deodată: și cu grofoaie și cu poștameșterită — cu toate că mai are în sat la vr'o 7 — 8 odrasie, care-i samănă leit. Și țî-e mai mare jalea, căci prin aceasta se strică și vița neaoșe românească, că copii aceștia sint toți subțirei și afumați, cum e el, țru papistaș, botezat de ironia poporului »popa limbric.«

M'am convins acum pe deplin (căci slavă Domnului, păstoresc în comuna mea natală de aproape 30 de ani) — că poporul nostru e un neam de oameni bun, răbduriu, plecat, cu cinst față de conducătorii lui: parochi, dascăli, și notari de Român (pe unde avem!) dar cusurul cel mare, care i-a destrăbălat și i-a

stricat până în rarunchi, este: unația, — n'ar mai fi fost pomană de trădătoriu și păgănu de Atanasie, care neonorocit pentru vecii vecilor! Mai bine nu s'ar fi născut, ci ar fi pierit în pântecile maicii sale, acest arhiereu lacom, care au adus atîta pacoste pe capu nostru și o ruptură, ce va dăinui până la coada veacului.

Și să ști dela mine, că-s duhovnic greco-oriental, om bătrân și păit: popă unit și om de omenie — apa și focul! Neamului nostru nu i au stricat nimic, nici hunii, nici unguurii, nici ostrogoții, nici vizigoții, nici sârbii cu cari am trăit de când lumea — ni-au stricat numa țâlibușii și preoții uniți, cari prin necontenia sicăiă confesională, prin intrigi și viclenii au iritat una n'truna poporul, l'au mințit în toată forma, l-au înșelat, l'au ținut în șah, căci țî-o spui curat: popii uniți (toată cinstea escepțiunilor, de-or fi) de regulă sunt mincinoși, denuncianți și trădători: unii dintre ei rafinați și perfiți în grad superlativ.

Tinta lor e propaganda iesuitică. Asta e toată smerenia și sfințenia lor! Sau să-l covârșască pe popor, sau (dacă nu izbutesc) să-l nimicească. Ei sunt, pe trupul nației noastre, buba ai rea și vechie, ce tot zămuște și nu se mai

indecă de ispravă, până-i lumea. Ei unt spaima preoților ortodocși, cari necunoscându-i li-să încred ca frații, și când colo, după 10—15 ani pierd jumătate din credințioși pe cari li-i fură unutul cu hicleșug. Orice apucătură în privința asta le e slobodă, ba chiar dicată de cei de sus, cari încă să fac luntre și punte pentru sporierea catolicismului. Indirect se fac deci slugă la Darloagă, făcând servicii unguurilor și prin urmare maghiarizându-ne.

Mă uit la cazul meu din Burzova.

M'o hirotonit Șaguna și după ce-am stat în archidieceză câțiva ani, prin legăturile familiare am ajuns înșfârșit în comuna rudelor mele. Era pe vremea aia o parohie slabă. Jumătate din poporenii erau sârbii și uniți și numai cealaltă parte erau ortodocși de-ai mei Pe Sârbii în 25 de ani i am desnaționalizat aproape cu totul. Numai bătrânii mai grăiesc sărbește, tinerii s-au rumânizat cu desăvârșire Uniți încă rușe sem m-i jumătate, când, iacă, li aduse primejdia pe ieziutu Augustin »sfântu«, îmbrăcat în piele de drac. Ipochimenu amintit mi-o recuciric câțiva îndărăt, dar în general li covârșii și azi, așa că tânjesc ca vai de ei și dacă nu l-ar sprijini Blaju, ar putea închide și biserică și școala unită. Dar tot văz că

nu s'astămpără! Și să crezi, că ieziutu e ca șarpele, te mușcă de nici nu-l vezi de unde se ridică în văful cozii, cum să ridică vipera.

Acuma mă pui cu notariu, Gavrilă Toporaște, (om de cinst și ortodox de-ai mei) să-l strâng în clește pe »Gusti băsic«, — că-i fac un proces de paternitate numiriu unu. Firește, până la adecă, Vă rog a-mi publica întămpinarea alăturată, scrișă pe 15 pătrare de coală, cu titlu: »Ticăloșiile unui frate în Cristos« sau Ferește-mă Doamne de prietini, că de dușmani mă știu eu feri c

Burzova (Banat) 14/IX. 1906.

Al Cinstit D-tale, slugă plecat :

Dușan Novacovicu m. p. Duhovnic ortodox, distins cu brău roșu și asesor consistorial onorar.

N. E.

Cu poșta de mîne trimet pentru întreaga redacțiune, un butoiăș de răchie de prune (preferiță). S-o beți sănătoși și la revedere!

D. N.

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela Fabricile de mobile

Széékely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60. Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vîntadin re provincie puem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

„Victoria” inst. de credit și economii soc. pe acții, în Arad.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „VICTORIA”- prin aceasta se invită conform §-lui 17 din statute la

a XXV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Arad, la 23 Februarie st. n. 1913 la 10 oare înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Arhiducului Iosif Nr. 2.)

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra împărțirii venitului curat.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență.
4. Alegerea alor 3 membrii în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați în sensul §-ului 22 din statute sunt rugați a-și anunța la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală, și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 24 oare înainte de adunarea generală.

Arad, la 10 Februarie 1913.

Direcțiunea institutului.

Contul Bilanț la 31 Decembrie 1912.

A C T I V A		Cor.	fil	P A S I V A		Cor.	fil
Casa în număr	440044-01			Capital societar: 12500 acții à 200 Cor.		2500000	
Bon în Giro-Conto la banca Austro-Ung.	229376-34	669420	55	Fond general de rezervă	1000000—		
Capitale elocote la alte bănci		475984	80	Fond special de rezervă	821103-83		
Cambii		17622088	10	Fond de penziuni	223000—	2044103	83
Imprumuturi ipotecare		30933460		Depuneri spre fructificare		13580255	08
Imprumuturi de cont-curent cu acoperire ipotecară				Depozite de casă		43683	06
hipotecară și de efecte		1905769	89	Cambii reescontate		6265016	84
Avansuri pe efecte		64332		Contribuție restantă la depuneri		38944	19
Efecte proprii:				Dividendă neridicată		5300	
500.000 cor. nom. Oblig. com. »Pesti Hazai Első				Diverse conturi creditoare		39941	13
Takarékpenzt-egyes. cu 4% à 85—	425000—			Interese tranzitoare anticipate		252150	10
100.000 cor. nom. Seria fonciară cu 4 1/2%				Profit franspus din anul 1911	35568-28		
»Egyes. bpesti fiváresi takarékpénztár à 95	95000—			Profit net	367648-28	403216	51
24.500 cor. nom. Obblig. cu 4 1/2% Hazai Bank							
résztvénytársaság à 95	22785—						
20 acții »Banca Austro-Ungară à 1600	32000—						
100 acții »Ústřední banka českých sporitel-							
en« Prag à 400	40000—						
60 acții »Hungaria« aradi pénzürtárgyár à 500	30000—						
200 acții banca generală de asigurare«							
Sibiu à 200	40000—						
50 acții »Magyar pénzürt közp. hitelbankja							
à 1000 deseria							
Acții dela diverse bănci și întreprinderi	119030—	808815					
Casele institut. din Arad calea arhid. Iosif Nrul 1 și							
2, casa filialei din Chișineu și Boroșineu și alte							
realități		477526	25				
Diverse conturi debitoare		81415					
Mobilier	17066-84						
Amortizare	1706-84	15360					
Interese tranzitoare restante		18439	30				
		25167610	69			25167610	69

Contul Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1912.

D E B I T		Cor.	fil	C R E D I T		Cor.	fil
Interese pentru depuneri spre fructificare		694971	41	Venit transpus din anul trecut		35568	28
Interese de reescont		372808	37	Interese:			
Spese:				dela cambii	1259035-40		
Salare		74104	43	dela imprumuturi ipotecare	230825-93		
Bani de cvartir		16240		dela avansuri pe efecte	5135-23		
Imprimare, diverse plăți, spese de birou		59813	42	dela imprum. de cont-curent	117063-62		
Porto		8513	92	dela capitale elocote la alte bănci	16851-82		
Chirie		6687	50	dela efecte proprii	35425-06	1664336	56
Marțe de prezență		3840		Chirii și alte arăzi		25102	27
Contribuție	58955-41			Proviziuni și alte venituri		45347	81
10% dare la depuneri	69497-11	128452	52				
Amortizare din mobilier		1706	84				
Profit transpartat din 1911	35568-28						
Profit net	367648-28	403216	51				
		1770354	92			1770354	92

Arad, la 31 Decembrie 1912.

Sava Raicu m. p. director executiv.

Ioan Moldovan m. p. contabil.

D I R E C Ţ I U N E A :

Mihail Veliciu. m. p. președinte.
Traian Vățianu m. p.

Roman R. Ciorogariu m. p., vice-președinte.
Dr. Aurel Demian m. p.

Dr. Nicolae Cioclan m. p.
Petru Truția m. p.
Axente Secula m. p.

Onorată adunare generală!

Avem onoarea a vă raporta, că în decursul anului de gestiune 1911 am ținut mai multe ședințe atât la centrală cât și la filialele din Chișineu, Șiria și Boroșineu, am sconcertat toate ramurile de operațiuni și pretutindeni am aflat ordine și punctualitate.

Bilanțul, contul profit și pierdere prezentat nouă direcțiune l'am revidiat, l'am confrontat cu cărțile principale și auxiliare referitoare și am aflat că consună întrutoate cu starea dela finea anului

1912, cu cărțile principale și auxiliare și cu dispozițiunile legii comerciale și cu statutele institutului.

Pe baza aceasta primim noi și vă recomandăm și D-voastră spre primire atât propunerea ce privește împărțirea venitului curat de Cor. 403.216 și 51 fil. precum și celelalte propuneri ale direcțiunii, rugându-vă totodată să binevoiti a da atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere absolutor pentru anul de gestiune 1912.

Arad, la 10 februarie 1913.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Sever Ispravnic m. p. Dr. Cornel Ardelean m. p. Dr. George Vessa m. p. Procopiu Givulescu m. p. Dr. Ioan Nemet m. p.

TPARUL TIPOGRAFIEI A. MUREȘANU, BRANIȘOR & COMP. BRĂȘOV.

Nr. Mag. 15299/912.

Provocare de a oferta!

Comuna orășanească Brassó are de cuget a ridica în locul caselor, ce stă să le dărâme, de pe locurile sale de zidit Nr. 12 din strada Vămii și Nr. 3 și 4 din Târgul Peștelui sau „sub Bucium”, de o parte o casă cu locale de afaceri și cu locuințe de cealaltă parte casa cu hotel resp. han și cu ospătărie.—

Spre a da în antrepriză lucrările ce se recer la aceste zidiri precum și asortările de lipsă fie în total sau în grupe de lucrări, se va ține la 1 Martie 1913 la 10 oare antemirezane licitația publică cu oferte în localitățile de oficiu ale despărțământului economic magistratual: strada Aurarilor Nr. 5. etajul II.:

Operatul pe baza căruia se eacrie acest concurs se află deșus spre vedere publică — pana în prezina licitațiunii cu oferte în despărțământul economic al Magistratului totdeauna în oarele de oficiu antemirezane de la 8—12 ore. Tot aici se capătă și formulare pentru oferte.

Ofertele, timbrate după lege și provăzute cu adeverință despre penalul deșus, sunt a se prezenta, bine închise cu cuverta, conducătorului de despărțământului magistratual economic sau adresate Magistratului orășaneșc a se pune pe poșta cel mai tardiu până la 1 Martie 1913 la oara 10 înainte de prânz.

Pe cuverta ofertului să scrie următoarea adresă:

„Ofert pentru lucrările publicate sub Nr. 13299/912 necesare la zidiri nouă din strada Vămii 12 și „sub Bucium”, 3 și 4, cari stau să fie date în antreprindere“.

Oferte prezentate după termin precum și cele făcute pe cale telegrafică sau oferte cari n'au deșus penalul — nic vor fi luate în considerare.—

Brassó, în 15. Ianuarie 1913.

Magistratul orășendesc

Aviz.

Avem onoarea a aduce la cu noștința On. publică că am lua asupra-ne

„CRISTAL“

spălătoria cu abur ei vom continua sub acelaș nume. Spălătoria noastră cu abur să află în Strada Sf. Ioan Nr. 14, unde se primește rufăria.

Ne vom da toată atențiunea ta mulțumim clientela noastră cu serviciu punctual și solid.

Katharina Schneider & Schmidt,
Proprietarii spălătoriei cu abur „Cristal“.

Ioan Apfelbach

BRĂȘOV, Strada Porții 18.
(La regele galeriilor.)

Vă recomandăm magazinul meu mare de ciorapi de bărbați, dame și copii și ciorapi de turist, cămăși albe și colorate de turist. Iamene lungi și scurte până la genunchi. Gulere manșete și cravate moderne. Umbrele, Toalet și Parfumarie.
Vă servesc solid și sigur.

Se capătă cu preț și o condiții convenabile, pe lângă plățire și în rate,

masini de cusut, fabricat de rangul prim, mobile de lemn și fer, tablouri, oglinzi, ciasornice de părete și buzunari, tacămuri de argint de china, garnituri de salon, saltele de divan, păzături de tot felul, covoare, plapome, rochi, haine de bărbați și băieți și după măsură. Mare asortiment în stindarde naționale.

Szóllósy Zs.

Brășov, strada Porții 69.

[Handwritten signature]